

Září až listopad 2022 v Zátocě nosatých opic

Při nejnovějším sčítání kahau nosatých jsme na území města Balikpapanu zjistili celkem 573 opic, a doložili jsme, že jejich populace i po 16 letech ještě stále zůstává stabilní. Balikpapan se však do jejich životního prostředí zařezává a plány na budování dalšího velkého města, Nusantary, která se má stát novým hlavním městem Indonésie, situaci dále zhoršují. Ačkoli nedávné období sucha nebylo nijak katastrofální a nepůsobilo samovolné šíření lesních požárů k vypalování lesa přesto docházelo, a to cíleně, v souvislosti se spekulacemi s pozemky v okolí nového hlavního města. Plán na vybudování Nusantary představuje pro Balikpapanský záliv nebývalé riziko, má však i své světlé stránky. Jednou z nich je zastavení další těžby hnědého uhlí na jeho budoucím území z rozhodnutí federální vlády.

1. Na území města Balikpapanu bylo spočtení 573 kahau nosatých

Sečíst všechny kahau nosaté v celém Balikpapanském zálivu se poprvé podařilo teprve až v tomto roce. Avšak na území města Balikpapanu, které v rámci celého zálivu představuje 13,7 % rozlohy biotopu těchto opic, proběhlo pravidelné sčítání za posledních 15 let již počtvrté. Podařilo se nám dohledat celkem 36 harémových skupin a 14 skupin samců. Spočítat každého jedince ve všech skupinách však bylo možné jen na dvou vybraných menších územích, a to celkem v 19 harémech a v 7 samčích skupinách. Průměrný počet jedinců byl 11 v harémech a 10 v samčích skupinách. Po vynásobení celkového počtu skupin průměrnou velikostí skupiny a několika korekcích vychází celkový kahau v Balikpapanu na 537 jedinců. Výsledky sčítání skupin za 4 období od roku 2007 dokládají, že populace kahau nosatých na území města Balikpapan prozatím zůstává stabilní, tedy že neroste ani neklesá.

Při letošním sčítání tým použil nový nástroj, termovizi, která umožňuje pozorovat opice i v noci. Počítat opice klidně usazené na svých spacích pozicích v korunách stromů, je o poznání snazší než sčítat aktivní zvířata, která se před pozorovatelem během dne často ustupují a skrývají se v korunách stromů. Ve srovnání s předchozími lety je letošní proto sčítání proběhlo mnohem rychleji.

Kahau na okraji města Balikpapanu se začínají živit lidskými odpadky. Foto: Vít Lukáš

Oblast sčítání je rozdělena na dvě lokality: Kariangauský záliv a Kariangauský les. Tyto dvě subpopulace se významně liší ve své populační hustotě různou hustotě. Kariangauský záliv se totiž nachází přímo na okraji městské zástavby a zbývá zde už jen málo lesa, ve kterém žijí opice velmi stísněně. Nedostatek potravních zdrojů se projevuje změnami v jejich chování. Během sčítání jsme

pozorovali, jak opice pojídají nejrůznější odpadky, včetně tak nezvyklých potravních zdrojů jako je dřevěné uhlí nebo drůbeží vnitřnosti.

2. Spekulantů využili období sucha k vypalování pozemků

Od dubna do srpna proběhlo v Indonésii pravidelné období sucha. Srpen přitom bývá nejextrémnějším měsícem s nejvyšším rizikem lesních požárů. V porovnání s některými předchozími roky však letošní sucho nebylo nijak extrémní.

Upozornění ze satelitu NASA Suomi NPP nám pomáhala řadu požárů dohledat, abychom mohli vyšetřit jejich příčiny a upozornit na ně odpovědné úřady. Satelit zjistil celkem 7 požárů, ale pouze 4 z nich se nám podařilo navštívit. Zbylé

Mapa zobrazuje požáry detekované od května do října 2022. Žluté špendlíky označují požáry, které byly navštíveny poté, co byly detekovány satelity NASA, červené označují požáry, které se navštívit nepodařilo, a fialové požáry, které byly zjištěné při patrolování v terény bez toho, aby na ně upozornily satelitní výstrahy NASA.

tři požáry hlídali nebezpeční spekulantů s pozemky. Roli však při tom hrála i nezkušenost nového týmu, který se v dohledávání požárů a jejich příčin teprve zaučuje. Do budoucna očekáváme větší úspěšnost vyšetřování.

Na druhé straně ale byly při monitorování pobřeží a pevniny zjištěny i dva lesních požáry, které nebyly satelitem vůbec detekovány. Jedna třetina zjištěných požárů byla založena na území průmyslové oblasti Kariangau, jejíž expanze představuje pro záliv vážné ohrožení. Stejně tak se důvodně domníváme, že nárůst případů lesních požárů v této oblasti souvisí s výstavbou spojovací silnice na ostrov Balang, která má Balikpapan spojit s novým hlavním městem Indonésie a která zásadně zvýší cenu okolních pozemků.

Tyto stopy požáru jsme našli poblíž spojovací silnice do hlavního města, v těsné blízkosti rezervace Sungai Wain. Pachatelé jsou pravděpodobně spekulantů s pozemky.

3. Nové hlavní město je impulzem pro obnovení výstavby kontroverzní silnice

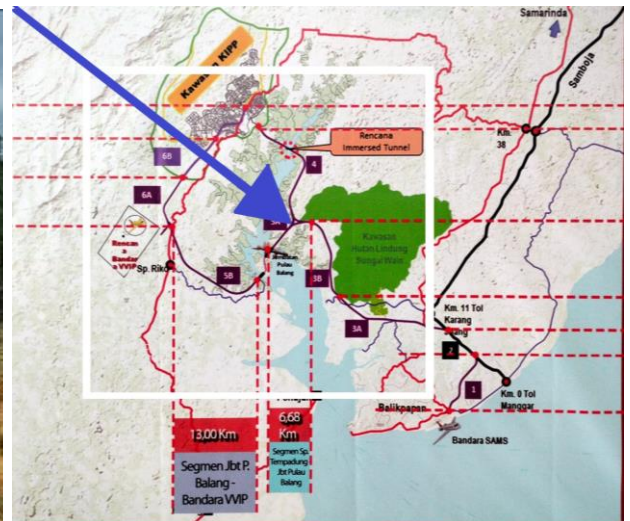
Vidina výstavby hlavního města vedla k obnovení výstavby silnice k ostrovu Balang, která již téměř 30 let považována jeden z nejdestruktivnějších projektů v celé oblasti, neboť izoluje pobřeží zálivu od posledních zbytků primárního deštného lesa v rezervaci Sungai Wain. Na stavenišť se vrátila těžká technika a ničení lesa rychle postupuje. O silnici se nyní začalo mluvit jako o dálnici hlavního města. Došlo navíc ke změně trasy, která je nyní delší a ještě více se přiblížila rezervaci Sungai Wain. Důvody pro změnu trasy nebyly nikdy objasněné, ale zá se, že se v rámci urychlení stavby a snížení nákladů investor vyhýbá, pozemkům, které si nárokují spekulanti.

Žlutá šipka ukazuje most na ostrov Balang, zatímco modrá šipka označuje změněnou trasu výstavby spojovací silnice

Těžká technika rychle likviduje les, který stojí v cestě nové silnici.

Mapa ukazuje plán na nové silniční síť v okolí hlavního města. Následky pro přírodu mohou být katastrofální. Modrá šipka ukazuje rozcestí k mostu na ostrov Balang.

4. Vláda plánuje zastavení licencí pro hnědouhelnou těžbu

Plánovaná výstavba nového hlavního města, nazvaného Nusantara, představuje pro přírodní ekosystémy Balikpapanského zálivu nová a nebývalá rizika, má však i své světlé stránky. Jednou z nich je naděje na úplné zastavení těžby hnědého uhlí v Balikpapanském zálivu. Nová agentura

National Capital Authority nyní inventarizuje těžební jámy v okolí hlavního města, včetně doposud aktivních licencí. Všechny těžební jámy by měly být v budoucnu rekultivovány.

Těžba hnědého uhlí na území budoucího hlavního města Indonésie je zatím stále ještě aktivní